

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
22/138	Formannskapet	15.12.2022
23/14	Bystyret	09.02.2023

Høring ny gebyrforskrift, oppheving av eldre gebyrforskrift og endring av gebyrforskrift - Gebyr etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova.

Bystyrets behandling i møte den 09.02.2023:

Votering

Enstemmig vedtatt

Vedtak

Forslag til ny gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova sendes på høring.

Forslag om oppheving av gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova av 09.12.2021 samt oppheving av endring i gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova av 12.05.2022 sendes på høring.

Formannskapets behandling i møte den 15.12.2022:

Votering

Enstemmig vedtatt

Formannskapets innstilling

Forslag til ny gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova sendes på høring.

Forslag om oppheving av gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova av 09.12.2021 samt oppheving av endring i gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova av 12.05.2022 sendes på høring.

Kommunedirektørens forslag til innstilling

Forslag til ny gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova sendes på høring.

Forslag om oppheving av gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova av 09.12.2021 samt oppheving av endring i gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova av 12.05.2022 sendes på høring.

Hva aktualiserer saken?

Saken fremmes med bakgrunn i behov for endring av gebyrforskrift med justering av satser for brukerbetaling/gebyrene for de enkelte postene. Endring i gebyrsatsene vil være en årlig prosess, dagens struktur med gebyrforskrift hvor gebyrbeløpet er vedtatt i forskrift og publisert på lovdata er lite hensiktsmessig. Ny forskrift fremmes med tilsvarende struktur som tidligere, men uten at beløp knyttes til forskriften. Beløpene vedtas som vedlegg til forskriften i forbindelse med årlig revisjon av økonomiplan og budsjett, og kan endres av bystyret uten høring, forskriftsendring og publisering på lovdata.

Saksopplysninger

Fakta om saken

Gjeldende gebyrforskrift ble vedtatt med bakgrunn i endringer i Kommuneloven og krav om tydeligere dokumentasjon på at kommunens gebyrer står i forhold til det arbeid som kommunen har med den aktuelle sakstypen. Gebyrforskriften fikk en ny struktur og nye satser for brukerbetaling publisert på lovdata.

Gebyrforskrift er vedtatt 09.12.2021 med tilhørende endring vedtatt 12.05.2022. Forskriften var på høring fra september til oktober 2021 med ett felles høringssvar fra BNF, BRUS og NHO Nordland. Endringen vedtatt 12.05.2022 ble unntatt høring med bakgrunn i Forvaltningsloven § 37.

Forhold til lovverk

(Fra høring i 2021)

Kommuneloven § 15-1 slår fast at «*[h]vis det er fastsatt i lov at kommunale eller fylkeskommunale gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten, skal selvkost beregnes i samsvar med andre til fjerde ledd.*» Retningslinjene som nå følger videre i kommuneloven § 15-1 var tidligere å finne i veiledninger for beregning av selvkost. Disse veiledningene er nå gjort sterkere juridisk bindende ved at de er tatt inn i loven da kommuneloven ble revidert. Loven gir anvisning på et strengt selvkostkrav. Det er ikke tilstrekkelig at selvkostprinsippet er fulgt på et overordnet nivå. Kommunen må kunne dokumentere at selvkost er overholdt også ned på den enkelte sakstypen. Dette krever at gebyrforskriften må gjenspeile kommunens ressursbruk i de enkelte sakstypene.

Nedenfor gjengis lovhjemlene som gir rettslig grunnlag for å ta gebyr for saker etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova.

Plan- og bygningsloven § 33-1 gir kommuner hjemmel til å ta gebyr for behandling av private planforslag og bygge-/delesaker:

«... kommunestyret kan gi forskrift om gebyr til kommunen for behandling av søknad om tillatelse ... og for andre arbeid som det etter denne lov eller forskrift påhviler kommunen å utføre, herunder behandling av private planforslag. [...] Gebyret kan ikke være høyere enn de nødvendige kostnadene kommunen har med slike saker.»

Eierseksjonsloven § 15 gir kommuner hjemmel til å ta gebyr for seksjonerings saker:

«Kommunen kan fastsette et seksjoneringsgebyr for å behandle seksjonerings søknaden. Gebyret kan ikke være høyere enn de nødvendige kostandene kommunen har med slike saker.»

Matrikkellova § 32 gir kommuner hjemmel til å ta gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring:

«Kommunen kan ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferdig av matrikkelbrev og anna arbeid etter lova her etter regulativ fastsett av kommunestyret sjølv. [...] Gebyra kan i sum ikkje vere høgare enn nødvendige kostnader styresmakta har med slikt arbeid.»

Det finnes noen ytre rammer som avgrensner hva det kan tas gebyr for, og et par av disse nevnes her. Veiledning som kommunen gir etter forvaltningsloven § 11 er en rettighet som skal være kostnadsfri for bruker, og ressursene som brukes til dette arbeidet skal dekkes over kommunekassen. Det er heller ikke rettslig adgang til å ta gebyr for arbeid med klagesaker etter forvaltningsloven § 28. Å klage over forvaltningsvedtak er en viktig rettssikkerhetsgaranti, som lovgiver har besluttet skal være kostnadsfri for bruker.

For byggesaksdelen av gebyrforskriften foreligger det ikke tilstrekkelig dokumentasjon til å innføre ny struktur på gitt tidspunkt, og gammel struktur videreføres inntil videre. Endret struktur for byggesaksdelen vil fremmes i egen sak når tilstrekkelig dokumentasjon foreligger.

Vurderinger

Endring av forskrift og gebyrsats/brukerbetaling kan håndteres gjennom årlige høringer og forskriftsendringer. Slik forskriften er innrettet i dag er dette den eneste måten en nødvendig endring kan gjennomføres på.

Det foreslås at forskriften vedtas med dagens struktur og innretning uten at gebyrsatser publiseres i lovdata. Gebyrene vedtas som vedlegg til forskriften uten publisering i lovdata og kan da endres gjennom ordinær behandling av formannskap og bystyre i årlige revisjoner av økonomiplan og budsjett.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomisk vil begge løsningsforslag stilles likt, det har liten økonomisk betydning hvilken løsning som velges.

Administrativ vil endring av forskrift med gebyrsatsene som vedlegg medføre mindre arbeid ved behovet for årlige justeringer.

Konklusjon og anbefaling

Ny gebyrforskrift hvor dagens struktur på gebyrene beholdes, men gebyrenes størrelse gis som vedlegg til forskriften etter budsjettvedtak i bystyret. Forslaget legges ut på høring. Denne løsningen vil medføre mindre arbeid i forbindelse med senere/årlige justeringer.

Kjell Hugvik
Kommunedirektør

Knut Hernes

Saksbehandler: Ole Kristian Furnes

Trykte vedlegg:

1 Gebyrforskrift etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova

Rett utskrift: Berit Skaug